

«Ανέτειλε τω κόσμω το φως το της γνώσεως»

*Μακάριος Τηλλυρίδης
Μητροπολίτης Ζιμπάμπουε*

Η κουρασμένη και ταλαιπωρημένη ανθρωπότητα ζούσε για αιώνες στο σκότος και στην αμαρτία. Πολλοί προφήτες προφήτευσαν την έλευση του Σωτήρος Χριστού. Ακόμα και οι Αρχαίοι δικοί μας φιλόσοφοι και άλλοι προείδαν την παρουσία του Κυρίου. Χαρακτηριστικά είναι όσα αναφέρει ο Αισχύλος στον «Αγαμέμνονα» να κατεβεί στον άνθρωπο η χάρη του αγνώστου Θεού, που κυβερνά το σύμπαν, για να κοιμήσει τις αγωνίες και τον πόνο και να χαρίσει τη γαλήνη και την αρμονία στον άνθρωπο.

Και η μεγάλη στιγμή ήλθε και η προσδοκία των ανθρώπων εκπληρώνεται. «Ότε ήλθε το πλήρωμα του χρόνου, εξαπέστειλεν ο Θεός τον Υιόν Αυτού, γενόμενον εκ γυναικός, γενόμενον υπό νόμου, ίνα τους υπό νόμον εξαγοράση, ίνα την υιοθεσίαν απολάβωμεν» (Γαλ. 4,4-5). Αυτός λοιπόν, που τον καιρό που «ο άνθρωπος προς τον άλλον άνθρωπον είναι λύκος» ήλθε και έγινε ο πνευματικός αρχηγός όλου του κόσμου και με την παρουσία Του συντρίβει τον πειρασμό, δεν προδίδει τον άνθρωπο, τον ανεβάζει ψηλά και εκδηλώνεται έτσι η πανανθρώπινη χριστιανική προσδοκία και αναζήτηση. Με τον ερχομό Του επισφραγίζεται το μεγαλύτερο

γεγονός της Ιστορίας όλων των εποχών. Πάνω στη γη προσφέρει την αγάπη σε όλους τους ανθρώπους, συναναστρέφεται μαζί τους, ομιλεί, θαυματοουργεί και εκδηλώνει με την Αγάπη Του σ' αυτούς ταπείνωση, ισότητα, φιλανθρωπία. Εκείνος που «τον ήλιον αυτού ανατέλλει επί πονηρούς και αγαθούς και βρέχει επί δικαίους και αδίκους» (Ματ. 5/45). Η πληγωμένη και βασανισμένη ανθρωπότητα με το στόμα του Αποστόλου των Εθνών Παύλου θα μάθει ότι «ουκ ένι Ιουδαίος, ουδέ Έλλην, ουκ ένι δούλος ή ελεύθερος, ουκ ένι άρσεν ή θήλυ πάντες γαρ υμείς εις εστέ εν Χριστώ Ιησού» (Γαλ. 3/28).

Μια μεγάλη ανακούφιση εκδηλώθηκε τώρα στις καρδιές των ανθρώπων, γιατί αναμορφώθηκε και ανακαινίστηκε όλη η κτίση και από το βόρβορο της αμαρτίας και του σκότους «ξαφνικά ήλθε το φως και η ζωή». Τα αρχαία παρήλθεν, ιδού γέγονεν καινά τα πάντα» (Β' Κορινθ. 5/17) μας διαβεβαιώνει ξανά ο Απόστολος Παύλος.

Και οι Άγιοι Απόστολοί μας το διαλαλούν παντού ότι, εκείνοι οι ίδιοι «εκήρυσσον Χριστόν Εσταυρωμένον... Θεού δύναμιν και Θεού σοφίαν» (Α' Κορινθ. Α' 23). Έτσι ο Κύριος έγινε η μόνη ελπίδα, η λύτρω-

ση και η σωτηρία όλου του γένους των ανθρώπων, γιατί με την έλευσή Του μας άφησε τα αιώνια διδάγματά Του, «εγώ ειμί το φως του κόσμου, ο ακολουθών εμοί ου μη περιπατήσει εν τη σκοτία, αλλ' έξει το φως της ζωής» (Ιωάν. Η' 12) και «Εγώ φως εις τον κόσμον ελήλυθα» (Ιωάνν. ΙΒ' 45).

Κι όταν έτσι «ήλθε το πλήρωμα του χρόνου» γεννιέται μέσα στη φάτνη της Βηθλέεμ Εκείνος που «επί γης ώφθη διά σαρκός, και τοις ανθρώποις συνανεστράφη». Ακούστηκε τότε η δοξολογία «Χριστός γεννάται δοξάσατε, βοηθήσει να καταπαύσουμε τα πάθη και τα μίση που μας κυριεύουν για να μπορέσουμε να ορθοποδήσουμε και να περπατήσουμε σωστά το δρόμο της ενότητας και της ομοψυχίας. Αυτή και μόνο η υπενθύμιση της αγάπης και της ταπείνωσης του Κυρίου θα σώσει τον κόσμο από το σκοτάδι, την πλάνη και την αμαρτία.

Κάπου πολύ ορθά ο Ιερός Χρυσόστομος ομιλεί για την καθόλου αποστολή του επισκόπου, όπως λέγει χαρακτηριστικά: Το να περιορίζεται ο Επίσκοπος στην επαρχία του και ν' αδιαφορεί για το τι συμβαίνει στην καθόλου Εκκλησία δεν συνιστά ορθόδοξον Επίσκοπον. Γιατί, αν πρέπει να αναπέμπουμε ευχές υπέρ της Εκκλησίας γενικά και καθολικά μέχρι τα πέρατα της Οικουμένης, τότε πρέπει, πολύ περισσότερο, να προνοούμε γι' αυτή και να φροντίζουμε και να μερι-

μούμε για τις ανάγκες όλης της Εκκλησίας.

Τούτο ακριβώς πρέπει να γίνει και για μας βιωμα και ευαγγέλιο. Δεν πρέπει να περιορίζουμε το Χριστό Σωτήρα μόνο για το θησαυρό που εμείς κληρονομήσαμε για τους εαυτούς μας. Υπάρχουν τόσοι κουρασμένοι, άνθρωποι περιφρονημένοι και εγκαταλελειμμένοι, που ζουν ακόμα σε πρωτόγονες συνθήκες οι μαύροι αδελφοί μας και οι κίτρινοι...

Αν τους αφήσουμε μόνους τους αβοήθητους, δεν θα μπορέσουν να γνωρίσουν τον Κύριο και έτσι κι εμείς συσχηματιζόμαστε με τον γύρω μας κόσμο τον τεχνοκρατούμενο, τον υλικό και ξεχνούμε την εντολή του Κυρίου.

Η αποστολή της Εκκλησίας μας ήταν και παραμένει πάντα οικουμενική. Εμείς, σαν μέλη αυτής της Εκκλησίας, έχουμε καθήκον και ιερή υποχρέωση να αγωνιστούμε με θυσίες και κόπους και να αναμορφώσουμε και να ανακαινίσουμε τον κόσμο γύρω μας - τους ανθρώπους. Έστω και με ελάχιστες προσπάθειες θα διαπιστώσουμε αφού το ερευνήσουμε το όλο θέμα - ότι υπάρχουν δυνατότητες και για τη δική μας την αποστολή στον κόσμο για τη σωτηρία του κόσμου. Αν το σκεφτούμε πραγματικά, θα δούμε ότι όλοι οι άνθρωποι είναι δημιουργήματα του ίδιου Πατέρα και κατοικούν κάτω από τον

ίσκιο του ίδιου ήλιου. απολαμβάνοντας τα αγαθά και τις ευεργεσίες του Δημιουργού. Και είναι πολύ σημαντικό να το γνωρίζουμε ότι, η Εκκλησία μας δεν είναι ή δεν περιλαμβάνει μόνο μια ομάδα ανθρώπων, των Ελλήνων, η ένα μόνο Έθνος, το ελληνικό. Καλούμαστε, λοιπόν, σε μια οικουμενική αποστολή αγάπης, ιδιαίτερα τώρα, αυτές τις άγιες μέρες των Χριστουγέννων. Γιατί, αν κατορθώσουμε να βγούμε έξω από τους εαυτούς μας, το «εγώ» μας, το στενό οικογενειακό περιβάλλον, τότε θα αποδείξουμε ότι προστατεύουμε την Ορθοδοξία μας, τη βιώνουμε πραγματικά και την προβάλλουμε. Η προσπάθειά μας αυτή να επεκτείνουμε την αγάπη μας εξωτερικά θα μας βοηθήσει να αναζωογονηθούμε οι ίδιοι και εσωτερικά. Η αγάπη λοιπόν αυτή, που μας φέρνει το μήνυμα του Χριστού με τη γέννησή Του, επεκτείνεται σ' όλους τους λαούς, σ' όλα τα έθνη. Αυτό είναι όλο το μυστήριο της όλης ενανθρώπησης του Θεού, η δύναμη και η ευτυχία της αγάπης. Για μας ο Χριστός έρχεται κάθε χρόνο τη νύκτα των Χριστουγέννων, την άγια νύκτα. Για πολλούς το ξημέρωμα όμως αυτό δεν έχει έλθει ποτέ. Ο αγγελικός ύμνος δεν θα ακουσθεί σε εκατομμύρια ανθρώπων τις καρδιές, οι καμπάνες δεν θα κτυπήσουν χαρμόσυνα σε χώρες και φυλές. Η Αφρική είναι ένα μεγάλο ανάποδο απίδι. Κατάμαυρο, με άσπρους σπόρους. Η καρδιά των ανθρώπων είναι άσπρη

και λευκή. Περιμένουν από μας να τους μεταφέρουμε το φως το αληθινό, το φως του Θεού, για να μπορέσουν να γίνουν κι εκείνοι κοινωνοί του μεγάλου αυτού μυστηρίου της ενανθρώπησης του Θεού. Θα είμαστε ανάπηροι, θα μας λείπει ένα φτερό αν δεν μπορέσουμε με λίγη θυσία και αυταπάρνηση, ταπείνωση και αγάπη ν' απλώσουμε το μήνυμα του ερχομού του Κυρίου στη γη, στις ψυχές εκείνες που ποτέ δεν Τον είδαν, δεν Τον άκουσαν τα απλωμένα τους χέρια μας καλούν. Γεγονός αναμφισβήτητο είναι ότι, η πρώτη μεγάλη ιεραποστολή άρχισε με του Χριστού τη γέννηση στη Βηθλεέμ προς «πάσαν φυλήν και γλώσσαν υπό τον ουρανόν». Τότε μόνο με την αποστολή του Υιού του Θεού καταργήθηκαν οι φυλετικές διακρίσεις ανάμεσα σε λευκούς, μαύρους και κίτρινους και δημιουργείται μια πραγματική, αληθινή κοινωνική ανάπλαση. Τα πάντα διαφοροποιούνται με τον ερχομό του Λυτρωτή του κόσμου, ανάμεσα σε δούλους και ελεύθερους, πλούσιους και φτωχούς.

Αυτή η ιεραποστολή του ερχομού του Κυρίου χαρίζει στον κάθε άνθρωπο συνειδητά, πιο άρτια και τέλεια την έννοια της συνύπαρξης κάθε λαού και έθνους, κάθε ανθρώπου και φυλής. Αδελφοσύνη και ισότητα προσφέρει ο ερχομός του Κυρίου σε πλούσιους και φτωχούς, ισχυρούς και αδύνατους, υπανάπτυκτους και

ανεπτυγμένους.

Το Θείο Βρέφος γεννήθηκε πριν ακριβώς 1998 χρόνια. Αυτοί που Τον δέχθηκαν και κατανόησαν με πίστη και δέος τον ερχομό Του, εγκολλώθηκαν το άγιο σχέδιο Του, έγιναν οι καλύτεροι κήρυκες του Ευαγγελισμού Του, ο τρόπος της ζωής Του, το προσωπικό Του παράδειγμα, είναι η καλύτερη μέθοδος της ιεραποστολής που ο ίδιος μας υπέδειξε. Η μοναδική Του καταδεκτικότητα, να γεννηθεί μέσα σ' ένα στάβλο προβάτων, όνων και αγελάδων, μας δίνει ένα μοναδικό παράδειγμα της άκρας Του ταπείνωσης. Ήταν κι αυτό ένα μήνυμα: ότι ήλθε στον κόσμο αυτό για να φέρει την ευτυχία σε όλους τους ανθρώπους, όλων των εποχών, όλων των χρωμάτων, σε όλα τα πλάτη και βάθη της οικουμένης. Τα απλωμένα χέρια ικετευτικά φωνάζουν να βρεθούν άνθρωποι με «ωραίους πόδας» για να πορευθούν να τους μεταφέρουν αυτό το αγγελικό μήνυμα.

Αξίζει εδώ να σημειώσω τις εντυπώσεις μιας σύγχρονης ιεραποστολού, η οποία λέγει: «τα πρόσωπά τους έλαμπαν αγγελικά σαν ψάλλαμε το τροπάρι των Χριστουγέννων. Δεν θα ξεχάσω την άγια εκείνη μέρα, όταν ερχόντουσαν από μακρινά χωριά οικογένειες ολόκληρες να βαπτισθούν, με κοπέλες ξυπόλητες, με 2-3 μικρά παιδιά δεμένα στην πλάτη τους, με 5-6 μεγαλύτερα πιασμένα

χέρι με χέρι μαζί με τους ηλικιωμένους γονείς τους, παπούδες και γιαγιάδες, καθώς άκουγα στην ελληνική γλώσσα τα ονόματά τους Κωνσταντίνος, Δημήτρης, Ελένη, Μαρία... Κοίταξα προς τον ουρανό συγκινημένη και με δάκρυα στα μάτια, για να ευχαριστήσω το Θεό, που με κατέστησε μάρτυρα των θαυμασίων Του... Είδα με τα μάτια της ψυχής μου τον Κύριο να τους ευλογεί και άκουσα τις γλυκόμενες καμπάνες να αναγγέλλουν το χαρμόσυνο γεγονός στον ουρανό... «Τέτοιες εμπειρίες δεν πρέπει να μας αφήσουν ασυγκίνητους».

Ο Μ. Αθανάσιος μας λέγει ότι, η γέννηση του Λόγου του Θεού, Φως εκ Φωτός, γεμίζει τα σύμπαντα φως. Και με αυτό τον τρόπο μέσα από την ενσάρκωση προσφέρεται σ' όλους τους ανθρώπους η Θέωση. Και αυτή μπορούμε να πούμε ότι, είναι η ορατή ιεραποστολή του Λόγου, γιατί πριν από την ενανθρώπιση υπήρχε η αόρατη. Με την εμφάνιση όμως του Λόγου του Θεού αρχίζει η επίσημη ιστορία της ιεραποστολής. Αποκλειστικός σκοπός αυτής της ιστορίας είναι το γέμισμα όλου αυτού του κόσμου με το φως που οδηγεί στη Θέωση, στη σωτηρία και τον ευαγγελισμό όλων των ανθρώπων. Από τη γέννηση του Χριστού η Εκκλησία μας παίρνει το δικαίωμα να εξασκεί αυτό το θείο έργο της ιεραποστολής, γιατί μόνο το πέρασμα και η παρουσία του

Χριστού έσωσε την ανθρωπότητα.

Ο Κύριος είναι ο ιεραπόστολος των ουρανών που φθάνει εδώ κάτω στο δυστυχισμένο και ταλαιπωρημένο πλανήτη μας για να οδηγήσει τον κόσμο και τους ανθρώπους στο θείο δρόμο, να μπορέσει ο άνθρωπος να βρει ξανά τον αληθινό εαυτό του και να γίνει τέλος η «ανακεφαλαίωση των πάντων εν Χριστώ». Η υμνολογία των Χριστουγέννων μας θυμίζει κάθε χρόνο ότι, «Υιώ γαρ γεννηθέντι, ο Πατήρ κλήρον δίδωσιν. Έθνη και κατάσχεσιν γης πάσης». Η αποστολή του Χριστού έχει μια πανανθρώπινη σημασία και σκορπά μια απεριγραπτη χαρά στους ανθρώπους. «Σκιρτά δε πάσα η κτίσις, διά τον γεννηθέντα εν Βηθλεέμ, Σωτήρα Κύριον ότι, πάσα πλάνη των ειδώλων πέπαυται και βασιλεύει Χριστός εις τους αιώνας» και «ανέτειλε τω κόσμω το φως της γνώσεως» - γίνεται ενοποίηση των όλων «συναγαγείν τα εσκορπισμένα».

Με τη γέννηση καταργούνται τα είδωλα και η πολυθεΐα για να μαζευτούν τα έθνη «εις μιαν Δεσποτείαν». Και «ψαλάτωσαν χαίρουσαι αι βασιλείαι πάσης γης πατριάι των εθνών τε αγαλλιόσθωσαν όρη και βουνά και κοιλάδες, οι ποταμοί, θάλασσαι και όλη η Κτίσις τον Κύριον, νυν τικτόμενον μεγάλυνε». Γίνεται, λοιπόν, φανερό ότι, η γέννηση του Χριστού προσφέρει στον άνθρωπο την αλή-

θεια και έχει το χαρμόσυνο αυτό γεγονός τεράστιες διαστάσεις, επειδή ακριβώς είναι «προσδοκία των Εθνών και σωτηρία του κόσμου». Μπορεί άραγε η Ορθοδοξία αυτή την αιώνια αλήθεια να την κρύψει και να σιωπήσει αφού είναι η ελπίδα και η προσδοκία των Εθνών; Το γεγονός είναι ένα, ότι γεννήθηκε ο «Ηγούμενος των Εθνών» και το μεγαλύτερο ποσοστό των ανθρώπων το αγνοεί και συνεχίζει να λατρεύει τα είδωλα, να υποφέρει και να βασανίζεται, αφού ζει μέσα στο σκότος και την άγνοια. Ηλθε το φως για να φωτίσει τους «εν σκότει και σκιά θανάτου», τους κουρασμένους στρατοκόπους και ακόμα πορεύονται «την οδόν της αγνοίας».

Καθήκον μας, λοιπόν, να ψάλλουμε όλοι το άσμα της μεταλαμπάδευσης της ειρήνης και της ευδοκίας σ' όλα τα έθνη. Αυτό είναι το πρόσταγμα και η επιταγή της γέννησης του Θείου Ιεραπόστολου. Αν το πετύχουμε, αν το συνειδητοποιήσουμε, αν το νιώσουμε και το καταλάβουμε έγκαιρα, θα γίνουμε τότε αληθινοί και άξιοι του ονόματος που φέρουμε και με ζήλο και πίστη διαλαλούμε.